

Comiesięczna półka z książkowymi nowościami

● Książka Etgara Kereta, izraelskiego pisarza, tegorocznego gościa festiwalu Literacki Sopot....

● ... i kryminał Arnalda Indriðasona, popularnego islandzkiego mistrza tego gatunku

Wybitnego izraelskiego pisarza średniego pokolenia Etgara Kereta można było w minionym sierpniu spotkać w Trójmieście, gdyż był jednym z gości niedawno zakończonego festiwalu Literacki Sopot. Keret jest prozaikiem, scenarzystą i reżyserem filmowym, eseistą i publicystą, ale także popkulturą gwiazdą.

Taką pozycję udało mu się osiągnąć oczywiście dzięki nieprzeciętnemu i oryginalnemu talentowi, ale nie tylko. Rozgłos przyniosła mu niesamowita prowokacyjność jego pisarstwa. Keret do tego stopnia nie znosi hipokryzji, że wiele środowisk - zarówno prawicowych, jak i lewicowych, religijnych i laickich - zarzuca mu antyizraelską postawę. Dla groteskowych, często ocierających się o SF historyjek Kereta nie ma świętości. I właśnie dlatego są tak celne, nośne i prawdziwe. ● (TOR) **ETGAR KERET „RURY”. WYDAWNICTWO W.A.B. WARSZAWA 2016.**

Nowa powieść brytyjskiej pisarki jest pierwszą wydaną w Polsce z siedmiu książek, które składają się na „Projekt Szekspir”. Przedsięwzięcie ma oczywiście związek z obchodzoną w bieżącym roku 400 rocznicą śmierci Williama Shakespeare’a. Pomysł polegał na wyborze pięciu pisarek i dwóch pisarzy, którym zlecono napisanie powieści zainspirowanych wybranych dziełami genialnego dramaturga.

„Przepaść czasu” jest parafrazą „Zimowej opowieści”. Tej nie powinni brać do ręki przeciwnicy teorii genderowych, ponieważ Winterson pozostała wierna głównemu tematowi swojego pisarstwa, czyli kwestiom tożsamości płciowej i seksualnej. Rezultat jest z pewnością dyskusyjny i nierówny, ale nie da się go po prostu zbyć pogardliwym wzruszeniem ramion. ● (TOR)

JEANETTE WINTERSON „PRZEPAŚĆ CZASU”. WYD. DOLNOŚLĄSKIE, WROCŁAW 2016.

Na polskim rynku ukazuje się nareszcie komplet małych form literackich, jakie wyszły spod pióra Franza Kafki, jednego z najważniejszych pisarzy XX stulecia. Część z tych miniatur była już polskiemu czytelnikowi znana. Teraz ktoś, kto po tę książkę sięgnie, dostaje je wszystkie.

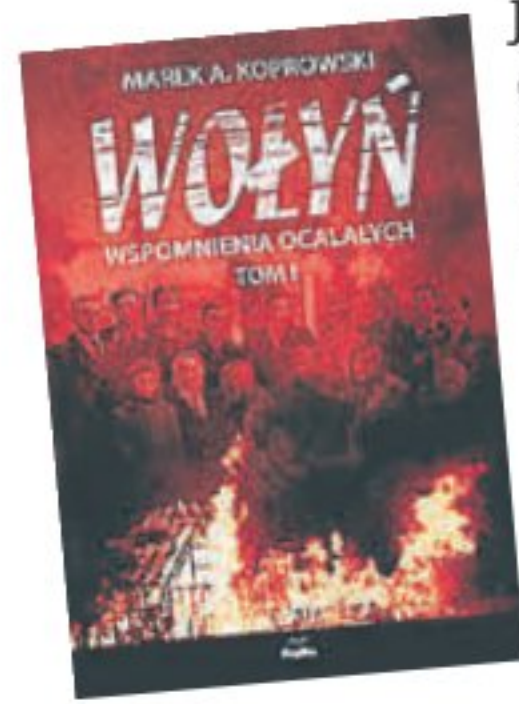
Są tu zatem, po pierwsze, aforyzmy i miniatury Kafki, zbliżające się niekiedy do pojedynczej metafory, jak choćby ta: „Klatka poszła szukać ptaka”. Są nowele i opowiadania, bez których nie można sobie wyobrazić historii literatury XX wieku, jak „Kolonizacja karna”, „Wyrok” czy „Przemiana”. Jest słynny prywatny list do ojca, wprowadzający nas w najbardziej dramatyczny życiowy konflikt pisarza. I jest w pigułce cały jego świat, człowieka, który powiedział sam o sobie: Ja jestem tak samotny jak Franz Kafka. ●

FRANZ KAFKA, OPOWIEŚCI I PRZYPOWIEŚCI, PIW, WARSZAWA 2016.

Książka Marka A. Koprowskiego nie skupia się wyłącznie na rzezi wołyńskiej w 1943 r. Z relacji osób, do których dotarł Koprowski, układa się panorama historii Wołynia, od polskich osadników wojskowych z 1920 r., przez wejście Armii Czerwonej 17 września, masowe wywózki, a potem nadejście Niemców w 1941 r. W centrum tego obrazu znajduje się jednak rok 1943, opisany we wstrząsających relacjach.

(Kij) ● **MAREK A. KOPROWSKI, WOŁYŃ. WSPOMNIENIA OCALAŁYCH, T. 1, WYDAWNICTWO REPLIKA, ZAKRZEWO 2016.**

Świat Orientu niezmiennie od wieków fascynuje Europejczyków, (zwłaszcza haremy...). Toteż serial „Wspaniałe stulecie: Sułtanka Kossem”, stał się hitem na całym świecie. O tym, jakie było prawdziwe życie serialowych bohaterki Roksolany i Anastazji, barwnie i ciekawie pisze Iwona Kienzler. Poznajemy haremy, intrygi, knowania eunuchów, ale też rolę kobiet w kulturze islamskiego

Wschodu oraz epokę, w której żyły. ● (G.A.) **IWONA KIENZLER „IMPERIUM OSMAŃSKIE WE WŁADZY KOBIETY, WYDAWNICTWO BELLONA, WARSZAWA 2016.**

Rепorterka pyta rozmówcę: „O czym pan poseł myśli”? Na głowę posła widzimy jedynie pusty „dymek”...

Henryk Sawka kocha się w satyrze politycznej, nic więc dziwnego, że praktycznie wszystkie rysunki dotyczą tu polityki, a dokładniej - polityki od ostatnich wyborów. Przerywnikami są satyryczne teksty Michała Ogórka, który np. zastanawia się, jak by wyglądały rządy PiS za kołem podbiegunowym, gdzie przez pół roku trwa dzień... ● (Kij)

HENRYK SAWKA, DOBRA ZMIANA GRUBĄ KRESKĄ, WYD. MUZA, WARSZAWA 2016.

Fanom literatury kryminalnej nie wypada ani przedstawiać, ani polecać Arnalda Indriðasona. „Hipotermia” jest kolejną powieścią islandzkiego autora od lat bardzo popularnego i cenionego także w naszym kraju.

Po raz kolejny spotykamy się z mało mównym i zmagającym się z poczuciem winy komisarzem Erlendurem. Punktem wyjścia jest samobójstwo

głęboko religijnej kobiety, do którego to czynu trzeba znaleźć motyw. ● (TOR) **ARNALDUR INDRIDASON „HIPOTERMIA”. WYD. W.A.B., WARSZAWA 2016.**

Wędrujemy w czasy, gdy rządzi gangster Masa, a na Wybrzeżu działała mafia, której krwawe zbrodnie badał słynny proces „klubu płatnych zabójców”. Ich dziełem były porwania, morderstwa i podkładanie bomb. Krzysztof Wójcik, dziennikarz śledczy, ujawnia kulisy tych spraw. Dociera do świadków, pyta, jak to się stało, że jeden z oskarżonych o morderstwo dostał 3 miliony złotych odszkodowania za niesłuszne aresztowanie. Sensacyjna akcja. ● (G.A.) **KRZYSZTOF WÓJCIK, MAFIA NA WYBRZEŻU, WYDAWNICTWO MUZA, WARSZAWA 2016.**

Macurowie - ojciec i syn

● **Andrzej Macur „Gdańsk Kazimierza Macura. Z historii konserwacji i odbudowy zabytków w latach 1936 - 2000”.** Chwalebnie rośnie seria wydawnictw poświęconych powojennym dziejom odbudowy zrujnowanego doszczętnie w roku 1945 Gdańska. Starania o ochronę i rekonstrukcję zabytków, o zachowanie stylu architektury i układu urbanistycznego dawnych dzielnic miasta były przedmiotem wnikliwych dociekań Jacka Friedricha w wydanym przed rokiem tomie „Odbudowa Głównego Miasta w Gdańsku w latach 1945 - 1960”. Niedawno, w tej samej serii gdańskiej oficyny Sło-

wo/Obraz Terytoria, ukazała się cenna książka Andrzeja Macura „Gdańsk Kazimierza Macura. Z historii konserwacji i odbudowy zabytków w latach 1936 - 2000”. Wyjaśnijmy od razu: rok 1936 nie figuruje w tytule tomu przez pomyłkę. Oto bowiem ojciec autora książki, Kazimierz Macur (1915 - 2000), jeden z wielce zasłużonych dla powojennego Gdańska architektów, studia i karierę zawodową rozpoczął przed wojną w środowisku wybitnych profesjonalistów wileńskich. Już w roku 1936 pracował przy rekonstrukcji zamku w Trokach. Po wojnie - czytamy w książce Andrzeja Macura - „Rodzice bali się

► **Książkę wydała w tym roku oficyna Słowo/Obraz Terytoria**

żyć w kraju rządzonym przez komunistów. Nie chcieli pozostać w Wilnie, którego nie miały już obejmować nowe polskie granice”. I tak oto w roku 1946 Kazimierz Macura ścignął do Gdańska jego wileński promotor prof. Jan Borowski. Wkrótce Macur, zatrudniony w pracowni architektonicznej urzędu konserwatorskiego w Gdańsku, wykonał projekt rekonstrukcji helmu na wieży gdańskiego Ratusza Głównego. Wcześniej inż. Macur opracował projekty odbudowy bram Żuławskiej i Nizinnej, a także pięciu baszt: Białej, Pod Zrębem, Łabędź, Jacek i Słomianej. Był też autorem zwieńczeń wież m.in. kościołów św.

Katarzyny, św. Barbary i św. Brygidy. Wykonywał projekty rekonstrukcji obiektów sakralnych nie tylko w Gdańsku, Oliwie, czy w Sopocie, lecz m.in. także w Elblągu, Malborku, Miłobądzu, w Jastarni. Był Kazimierz Macur perfekcjonistą rangi najwyższej. Kochał manierizm i barok. Książka Andrzeja Macura została zilustrowana pamiątkowymi fotografiami rodzinnymi, a równocześnie zdjęciami gdańskich powojennych ruin i zdjęciami obiektów w toku odbudowy. Wprost rewelacyjne są w tym tomie reprodukcje wzorcowo wykonanych przez Kazimierza Macura dzieł: siałków rysunków, szkiców i projek-

tów elewacji budynków municypalnych Gdańska czy zespołów sakralnych. Wśród najświetniejszych dokonań architekta nie sposób nie przywołać jego wkładu przy rekonstrukcji elewacji Wielkiej Zbrojowni czy słynnego pieca kaflowego w Dworze Artusa. Zanotował Kazimierz Macur we wspomnieniach: „Żyłem w określonym świecie, określonej architekturze, która była kształtem miłości mojego pokolenia. Do przyszłości mam stosunek racjonalny, ale nawet obłoki, w których tkwi głowa, pełne są barokowych aniołków, gotyckich wież - całej mitologii wyrosłej z podłoża przeszłości”.